

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 84/02-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. augusta 2002 predbežne prerokoval sťažnosť V. C., s. r. o., so sídlom Z., zastúpenej komerčnou právničkou JUDr. E. K., so sídlom B. B., ktorou namietala porušenie svojich práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene z 15. júna 1999 č. k. 10 C 148/97-120, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. septembra 1999 č. k. 10 Co 1782/99-140 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2001 sp. zn. M Cdo 45/2000, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. C., s. r. o., **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2002 doručená sťažnosť V. C., s. r. o., so sídlom Z. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej komerčnou právničkou JUDr. E. K., so sídlom B. B., ktorou namietala porušenie svojich

práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene (ďalej len „okresný súd“) z 15. júna 1999 č. k. 10 C 148/97-120, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) z 30. septembra 1999 č. k. 10 Co 1782/99-140 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 28. februára 2001 sp. zn. M Cdo 45/2000. Sťažovateľka konkrétne namietla, že jej právo na spravodlivé súdne konanie napadnuté súdy porušili tým, že sa pri svojom rozhodovaní neriadili právnymi predpismi platnými v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola predmetom návrhu sťažovateľky v predmetnom občianskom súdnom konaní, a nebrali zreteľ na skutočnosti ňou uvádzané. Porušenie svojho práva vlastniť majetok a tento užívať vidí sťažovateľka v tom, že napadnuté rozhodnutia súdov jej znemožnili užívanie majetku v jej výlučnom vlastníctve vrátane jeho prenajímania, v dôsledku čoho prichádza o finančné prostriedky, ktoré by jej plynuli z takto získaného nájomného.

Sťažovateľka v časti IV sťažnosti osobitne odôvodnila jej prípustnosť. V tejto súvislosti uviedla, že sťažnosť je prípustná, pretože sa netýka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol vo veci samej. Podľa sťažovateľky ústavný súd uznesením z 20. marca 2002 sp. zn. I. ÚS 23/02 odmietol sťažnosť sťažovateľky „podanú 4. januára 2002 podľa čl. 127 ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov“, pričom dôvodom odmietnutia sťažnosti (s výnimkou námietky na porušenie čl. 142 ods. 3 ústavy) bola skutočnosť, že sťažnosť bola podaná po uplynutí lehoty, ktorá je ustanovená pre tento typ konania, v dôsledku čoho ústavný súd posúdil sťažnosť ako oneskorene podanú. Ústavný súd 20. marca 2002 rozhodoval len o podmienkach konania. Sťažovateľka ďalej uviedla dôvody, ktoré sú vo svojej podstate vyslovením nesúhlasu s odmietnutím jej sťažnosti zo 4. januára 2002 ako oneskorene podanej.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Návrh nie je prípustný, ak a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené (...) (§ 24 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska účastníkov konania, namietaného porušenia základných práv a slobôd podľa označených článkov ústavy a dohovoru vrátane jeho odôvodnenia a napadnutých rozhodnutí okresného, krajského a najvyššieho súdu, ako aj návrhu na rozhodnutie ústavného súdu je terajšia sťažnosť sťažovateľky celkom totožná s jej predchádzajúcou sťažnosťou zo 4. januára 2002 v časti, v ktorej ju ústavný súd odmietol ako návrh, ktorý bol podaný oneskorene.

Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na začatie konania pre jeho oneskorené podanie nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré má na mysli citované ustanovenie § 24 zákona o ústavnom súde. Nejde o podmienku konania, ktorú možno dodatočne splniť v ďalšom návrhu, ktorým sa napáda rovnaké právoplatné rozhodnutie, aké bolo napadnuté v predchádzajúcom návrhu, ktorý bol odmietnutý ako oneskorene podaný. Lehotu dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti, t. j.

v danej veci od právoplatnosti rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorú pre podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ustanovuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nemožno odpustiť ani predĺžiť (napr. I. ÚS 38/98, I. ÚS 49/02).

Nesúhlas sťažovateľky s posúdením jej predchádzajúcej sťažnosti ako oneskorene podanej možno interpretovať aj ako jej žiadosť (návrh), aby sa ústavný súd odchýlil od predchádzajúceho rozhodnutia a posúdil predmetnú sťažnosť ako včas podanú. Podstatu dôvodov, ktoré sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, možno zhrnúť tak, že podľa nej zákon o ústavnom súde v znení platnom a účinnom do 20. marca 2002 neustanovoval dvojmesačnú lehotu pre podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy v znení platnom a účinnom od 1. januára 2002. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že „ten istý prvý senát Ústavného súdu Slovenskej republiky teda v dvoch veciach podaných podľa článku 127 ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. a týkajúcich sa toho istého rozsudku rozhodol odchyľne o včasnosti podania sťažnosti. Kým vo veci sp. zn. I. ÚS 5/2002-28 Ústavný súd Slovenskej republiky nepovažoval návrh sťažovateľa za podaný oneskorene, keďže pre jeho podanie právo nestanovovalo žiadne lehoty, vo veci I. ÚS 23/2002-11 sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene (...)“.

Okrem toho, že proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok (čl. 133 ústavy) a ani nie je prípustný návrh, ak sa ním navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu (§ 24 písm. c) zákona o ústavnom súde), a preto takej žiadosti, aby sa ústavný súd v rovnakej veci odchýlil od svojho predchádzajúceho rozhodnutia, by nebolo možné vyhovieť, nie sú ani dôvody, ktoré sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, spôsobilé zvrátiť či spochybníť predchádzajúce rozhodnutie ústavného súdu, ktorým bola jej sťažnosť zo 4. januára 2002 (doručená ústavnému súdu 10. januára 2002) odmietnutá z dôvodu jej podania po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Predovšetkým nemôže ísť o žiadny rozpor medzi rozhodnutím ústavného súdu z 31. januára 2002 č. k. I. ÚS 5/02-28 a jeho rozhodnutím z 20. marca 2002 č. k. I. ÚS 23/02-11, pretože predmetom týchto rozhodnutí boli odlišné a za platnosti iného ústavného

rámcu podané návrhy na začatie konania pred ústavným súdom, keď iba v druhom rozhodnutí ústavný súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľky (zo 4. januára 2002) podanej podľa čl. 127 ústavy v znení platnom a účinnom od 1. januára 2002 (v prvom rozhodnutí ústavný súd nerozhodoval o jej návrhu na začatie konania, ktorý bol ústavnému súdu doručený 20. septembra 2001, podľa čl. 127 ústavy, ale opieral sa, tak ako pri rozhodovaní o všetkých takýchto návrhoch podaných ústavnému súdu v čase od 1. júla 2001 do 31. decembra 2001, o čl. 1 ods. 1 a čl. 124 ústavy v spojení s jej ďalšími článkami upravujúcimi jednotlivé základné práva a slobody).

Sťažovateľka pri odôvodňovaní včasnosti podania tejto sťažnosti nevzala do úvahy, že v prípade derogácie ustanovení ústavy, napríklad formou ich novelizácie, zaniká platnosť a účinnosť zákona vydaného na ich vykonanie len v prípade, že ústavodarca splnomocňujúcu blanketu zrušil zároveň s derogáciou dotknutých ustanovení ústavy. V prípade, že tak neurobil, zostáva vykonávací zákon platný a účinný a je možné ho použiť, a to v rozsahu, v akom je jeho aplikácia účelná a rozumná vo vzťahu k dotknutým ustanoveniam ústavy (pozri napr. J. Prusák, Teória práva, Bratislava 1995, s. 227 a tam citované pramene). Práve z týchto poznatkov a záverov právnej teórie v oblasti platnosti a účinnosti vykonávacích právnych predpisov ústavný súd vychádzal pri výklade a aplikovaní ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v znení platnom do 20. marca 2002 na všetky prípady sťažností sťažovateľov podaných po 1. januári 2002 vrátane sťažnosti sťažovateľky zo 4. januára 2002. Toto ustanovenie sa opieralo o kontinuálne platnú a účinnú splnomocňujúcu blanketu obsiahnutú v čl. 140 ústavy a napriek skutočnosti, že v období počnúc 1. januárom 2002 (do 20. marca 2002) vykonávalo toto ustanovenie čl. 127 ústavy v takom znení, ktoré sa v niektorých významných aspektoch líši od predchádzajúceho znenia tohto článku, nebránili jeho aplikácii ani formálno-právne dôvody, ani pochybnosti o jeho účelnosti a rozumnosti. Ustanovenie lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy plní totiž stále rovnaký účel – podrobuje uplatnenie práva domáhať sa ústavnej ochrany základných práv a slobôd podmienkam zodpovedajúcim princípu právnej istoty a s ňou súvisiacej potrebe ochrany nadobudnutých práv ako integrálnych súčastí princípu právneho štátu. Táto potreba je v podmienkach novej ústavnej úpravy rovnako naliehavá, ako tomu bolo v podmienkach predchádzajúcej ústavnej úpravy,

pretože sa ňou ústavnému súdu priznáva právomoc, ktorou v oblasti individuálnej ochrany základných práv a slobôd disponoval práve len vo vzťahu k sťažnostiam podľa čl. 127 ústavy – právomocou zrušovať individuálne právne akty takouto sťažnosťou napadnuté. Preto sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Sťažovateľka v prípade uvedenej sťažnosti odo dňa, keď už došlo k tvrdenému porušeniu základného práva (právoplatnosťou rozhodnutia najvyššieho súdu dňom 11. mája 2001), mala k dispozícii dostatočne dlhú lehotu na to, aby na ochranu svojich základných práv využila ten právny prostriedok, ktorý jej ústava vo veci individuálnej ochrany práv a slobôd priznávala do 31. decembra 2001, o čom nakoniec svedčí aj jej návrh na začatie konania doručený ústavnému súdu 20. septembra 2001, ktorý ústavný súd rozhodnutím z 31. januára 2002 č. k. I. ÚS 5/02-28 prijal na konanie.

Z dôvodov, že predmetný návrh (sťažnosť) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, ako aj z dôvodov, že sa ním sťažovateľka domáhala preskúmania rozhodnutia ústavného súdu, bolo ho potrebné ako neprípustný návrh odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2002